

[J. Oskar Andersen.]

Lære, Ritual o. s. v. Endvidere var det muligt, at man kunde komme til en Ordning af det økonomiske Spørgsmaal, idet det dog nemlig er ganske klart, at den Paragraf i Grundloven om Understøttelse, som i sin Tid blev sat ind, nu opfyldes paa en Maade, som sikkert vil faa Grundlovsfædrene til at vende sig i deres Grave. Men, som sagt, det, som er Hovedsagen, er, at man gennem dette Udvalg en Gang kunde naa til en Forhandling mellem Politikere og Kirkemænd om, hvilke Kaar man navnlig fra Politikernes Side vil unde den danske Kirke.

Saa vil jeg i øvrigt tilføje, at hvordan man end indenfor Partiet Venstre stiller sig, og hvilke Doktriner man end vedblivende behager at fremsætte her i Tinget angaaende Folkekirken, saa kan man dog ikke undrage sig Paavirkning af det, som foregaar hele Verden over. Og jeg vil gentage, hvad jeg tidligere har sagt, at det nu er saaledes, at der kun er Danmark og Norge tilbage, som vedblivende har dette Forhold mellem Stat og Kirke, at selv de aandelige Forhold indenfor Kirken administreres af et ministerielt Kontor, og at man ved en kongelig Anordning, som i Virkeligheden en Minister dikterer, kan hidføre fuldstændige Forandringer, og at Kirkelovene pure uden nogen som helst Medvirkning fra Folkekirken Side gives af Staten. Mig forekommer dette at være et, om jeg saa maa sige, antediluviansk Standpunkt, og jeg tror altsaa, at den almindelige Udvikling vil føre bort herfra. Men naar et æret Medlem af Partiet Venstre udtalte sig om dette Udvalg paa en Maade, som tydeligt viste, at han slet ikke havde sat sig ind i de Forhandlinger, der var ført om det, eller i, hvad dette Forslag gik ud paa, vil jeg sige, at paa den Maade kan man ikke i Længden stille sig fra Venstres Side overfor dette Spørgsmaal, og derfor var jeg glad over, at Ministeren dog mod Slutningen af sine Bemærkninger fremkom med nogle velvillige Ord. Jeg vil haabe, at Forslaget om dette Udvalg, naar det nu kommer frem, vil føre til, at man dog virkelig gennemfører denne Sag, som jo for øvrigt er vedtaget en Gang her i Folketinget, og det var jo dog, lad os sige, et rent Tilfælde, at det ikke gik igennem oppe i Landstinget, da det sidst var for dèr.

Saa kommer jeg til det sidste Punkt, som jeg har at forhandle med den højtærede Kirkeminister om, nemlig hans Stilling til det saakaldte Altertavleudvalg. Ministerens Udtalelser angaaende det kirkelige Udvalg var ikke fuldt tilfredsstillende for

mig, og jeg maa sige angaaende Ministerens Udtalelser om dette Altertavleudvalg, at de var ualmindelig tyndbenede i Henseende til Argumentation. Tillige var der en enkelt Insinuation, som jeg finder var ganske upassende, idet Ministeren antydede, at min Udtalelse skyldtes Sufflering fra en misfornøjet Kunstner. Jeg tillod mig den Gang straks at afbryde Ministeren og sige, at det ikke var Tilfældet. Nej, mine Udtalelser om dette Altertavleudvalg bygger paa Erfaringer, som jeg selv har gjort, og det gælder først og fremmest dette enkelte efter min Mening himmelraabende Eksempel paa hensynsløs Behandling af en Altertavle, nemlig dette Forslag fra den nævnte Kunstner, Albert Petersen. Derfor forekommer det mig, at det ikke nytter meget, at Kirkeministeren med overbevisende Tone siger: Hvem bestaar dette Altertavleudvalg af?, og saa nævner nogle Navne, blandt hvilke et Par Professorer ved Akademiet, som man ved er enragerede Tilhængere af en moderne Kunstretning og udelukkende gaar ind for den. Om der saa sidder nogle, der har en mere konservativ Farve, det er en Sag for sig. Men Hovedsagen, det, som jeg lægger Vægten paa, er jo ogsaa forbigaaet af den højtærede Minister. Det er dette, at i saadanne Spørgsmaal om, hvilke Altertavler der skal findes i en Kirke, er det virkelig ikke det kunstneriske Hensyn, der kommer i første Række, men det er Hensynet til Menighedens Opbyggelse. Det er ikke Meningen, at vore Kirker i den Forstand skal være Kunstanstalter, saaledes at altsaa de Billeder eller Genstande, der findes dèr, skal være paa Højde, lad os sige med de Krav, man stiller, for at Billeder skal kunne ophænges i vort Nationalmuseum eller saadant noget. Det er ikke Meningen, at vore Kirker skal være Huse, hvor man udstiller den moderne Kunst eller det, som den øjeblikkelige Kunstopinion anser for at være det mest værdifulde; men Meningen er, at Kirkeministeriet skal sørge for, at Menighederne faar Billeder, som de kan være tjent med som Andagtsbilleder i Kirkerne, og naar et Menighedsraad vil ofre noget paa at faa saadanne Billeder og Billedet oven i Købet er saaledes som det, jeg omtalte, at det har været paa Pariser-Salonen og faaet hædrende Omtale, nytter det ikke noget, at den højtærede Kirkeminister kommer med Udtalelser om, at man ikke herhjemme estimerer Kritikken nede fra Pariser-Salonen meget. Med Hensyn til Spørgsmaalet om andre Eksempler paa det, jeg udtalte, at der er opstillet Billeder, som